

L'INCENDI A LA SEU ■ El foc que va destrossar el sepulcre del 1718 del canonge Mulet i va causar danys seriosos al claustre de la Seu ha posat en evidència el conflicte que hi ha entre el dret a culte, que inclou fer ofrenes com a les de Santa Llúcia que va provocar aquest incendi, i el respecte i la cura que cal tenir pel patrimoni que guarden moltes esglésies. Per als experts cal més sentit comú i trobar la manera que puguin conviure

Experts consultats diuen que cal resoldre la precària convivència entre culte i patrimoni

► L'incendi provocat al claustre de la Seu de Manresa pels ciris oferts a Santa Llúcia posa en evidència el conflicte

ARXIU/SALVADOR REDÓ

Un bomber mira com ha quedat el sepulcre del canonge Mulet, una obra cabdal del barroc manresà

ARXIU/G. C

La cera desfeta de les espelmes es va escampar pel terra d'una sala al costat del claustre, al passadís que el comunica amb la sala gòtica

SALVADOR REDÓ

L'accés al claustre i a la zona cremada estan tancats

► Un cadenat impedeix obrir la porta de ferro que accedeix al claustre de la Seu, a mà dreta del portal de Santa Maria, des d'on es pot veure la paret fumada. També està barrada la porta per accedir-hi des de l'interior del temple. Ahir, alguns ciutadans es van acostar a la porta de barrots per mirar l'interior del claustre (a la foto). El terra, que divendres estava ple del guix caigut de les voltes cremades, estava net i només hi quedava algun trosset del que encara es desprèn. La part afectada està protegida per una tanca.

ARXIU/SALVADOR REDÓ

Les espelmes ofertes a Santa Llúcia unes hores abans de la desgràcia

Ahir, Francesc Xavier Asarta recordava que no fa pas tants anys ja hi va haver un ensurt, aquest cop a l'interior de la Seu

Torras creu que l'ofrena de ciris «s'ha de mantenir perquè és una tradició», però que «s'ha de fer d'altres maneres»

Comas critica que, en el cas de la basílica de la Seu, la sensació és que «el patrimoni està una mica deixat»

GEMMA CAMPS | MANRESA

■ L'incendi que divendres al matí va causar seriosos danys al claustre de la Seu de Manresa i va deixar fet miques el valuós sepulcre de canonge Mulet del 1718 ha posat llum damunt d'un tema tan complex com és la convivència entre el dret a culte i la conservació del patrimoni que hi ha en les esglésies on s'exerceix aquest culte. A la basílica manresana aquesta convivència no va funcionar i va acabar en desgràcia. Experts en història, art, arquitectura i patrimoni consultats per Regió7 han ressaltat que, tenint en compte que no està regulat, és imperatiu recórrer al sentit comú per trobar la manera d'evitar desastres com aquest.

La tradicional ofrena de ciris a Santa Llúcia de dijous va ser un èxit. Al llarg de tot el dia el lateral del claustre reservat per fer aquesta ofrena es va omplir de punta a punta d'espelmes, que van restar

allà cremant tota la nit. No era pas la primera vegada, però aquest cop va acabar malament. Sigui per la mala qualitat d'alguna espelma o perquè n'hi havia massa i estaven excessivament amuntegades o bé perquè no es va assegurar prou bé que no es poguessin tombar. Fos pel que fos van causar un incendi que, per proximitat, va tenir efectes nefastos al sepulcre barroc de l'artista Josep Sunyer, que va quedar desfet.

El segon avis

Ahir, Francesc Xavier Asarta, arquitecte director de les obres de restauració de la Seu, pendents des de fa mesos de la renovació del conveni per continuar-les, recordava que no fa pas tants anys ja hi va haver un ensurt, aquesta vegada a l'interior de la Seu; per sort, sense conseqüències. «Hi havia una taula de fusta i hi van deixar uns ciris encesos al damunt i se'n

van anar dinar». La taula va quedar sola de la 1 del migdia a les 4 de la tarda i s'hi va calar foc». Va ser un avis. Asarta explica que en va parlar amb el mossèn. «Li vaig dir que hauríem de prendre alguna mesura per tal que només hi hagués suports metàl·lics». Ahir, en un lateral de la Seu hi havia una taula de fusta amb ciris al damunt (vegeu l'article de la pàgina 3).

Asarta entén que, en general, aquest és un tema que no està resolt. «Si vas a la catedral de Barcelona també hi trobaràs ciris. Hi ha qui posa lampadaris elèctrics, però no agraden a molta gent». Per a ell la solució per acontentar tothom passa, simplement, per recórrer al sentit comú. «Es tracta de col·locar suports metàl·lics i, a la nit, apagar les espelmes». Opina que moltes vegades la rutina i el fet que no ha passat mai res fan que no es prenguin les precaucions suficients. Ell ja va avisar una vegada. Tant de

bo que el segon avis, divendres, quan va dir als presents que «al final la cremareu», sigui el darrer i que serveixi més que l'anterior.

«Fer-ho d'altres maneres»

Marc Torras, responsable de l'Arxiu Comarcal del Bages, amb seu a l'antic col·legi de Sant Ignasi de Manresa, on també hi ha el Museu Comarcal de Manresa, creu que l'ofrena de ciris per Santa Llúcia «s'ha de mantenir perquè és una tradició», però que «s'ha de fer d'altres maneres». Recorda que durant anys fins i tot es va fer a l'interior del temple. De fet, del trasllat al claustre fa relativament poc temps. L'arxiver remarca que «a la Seu sempre han conviscut les dues coses, el culte i el patrimoni, i potser s'hauria de reordenar». Proposa «mirar com ho fan a Montserrat [Regió7 explicava dissabte que utilitzen unes espelmes que tenen la coberta ignífuga], a la ca-

tedral de Barcelona i a altres llocs similars. Mirar com funciona el tema de la seguretat i copiar-lo». Recalca que perquè la gent consideri la Seu seva ha de continuar oberta a tradicions com aquesta perquè, si no, si es prohibeix, «quan hi ha problemes i demanes ajuda a la gent després potser diran que ja t'ho faràs».

«Hi ha un punt de tensió»

Francesc Vilà, director del Museu Comarcal, diu que els principals problemes de tenir el patrimoni exposat, com és el cas del que hi ha a les esglésies, són bàsicament els derivats de la contaminació ambiental. «El més elemental és el del fum de les espelmes, que enfosqueix les pintures i escultures. Acaba fent una patina negra que amb el pas acaba tapant aquella pintura». El que va

▶ VE DE LA PÀGINA 2

passar al claustre de la Seu ja seria un extrem. També esmenta que «l'acció directa de la il·luminació sobre els objectes en modifica el color» i que «canvis de temperatura bruscos poden causar una contracció o dilatació dels materials». Pensa que en alguns casos tot això es té en compte però no sempre. «Hi ha algunes coses en les quals s'ha afinat molt i hi ha normatives molt estrictes, com la relativa als espais de pública concurrència i amb temes relacionats amb la manipulació de piro-tècnica». Per contra, en el cas que tractem, apunta, «hi ha un punt de tensió» entre la llibertat de culte i el respecte que mereix aquell patrimoni que ho complica. Per a ell, és evident que s'ha de tenir cura i fer tot el que calgui per conservar el patrimoni. Està convençut que sempre es pot trobar la manera de preservar-lo «sense ferir la sensibilitat de determinades persones i de determinades creences».

Patrimoni deixat

Per a l'historiador manresà Francesc Comas està molt bé que la gent mantingui les tradicions però cal trobar la manera que no interfereixin en la conservació dels espais que les acullen. Esmenta que, en el cas de l'incendi de la Seu, «jo sé que altres anys apagaven les espelmes». Aquest cop no es va fer, cosa que, segons va explicar Jaume Pons, responsable de l'oficina d'acollida de la Seu, era habitual. Els ciris es consumien fins a extingir-se passats uns dies des de la data de l'ofrena, i els retiraven.

Comas critica que, en el cas de la basílica de la Seu, la sensació és que «el patrimoni està una mica deixat». Opina que «s'hauria de mirar de regular les dues coses perquè no resultin antagòniques». Que es pugui mantenir el fervor que va fer que més de 3.700 persones possessin una espelma per Santa Llúcia però que no s'hagi de tornar a lamentar un incendi com l'ocorregut divendres passat.

La valoració de Lluís Virós, historiador manresà especialitzat en patrimoni industrial, és semblant a la dels experts anteriors consultats per aquest diari. Considera que mantenir el culte a les esglésies és una manera indirecta de conservar-les. Ara bé, valora que «el que no està ben resolt són els temes de manteniment», i que per assegurar-lo «cal fixar uns criteris». Virós lamenta l'episodi de la Seu.

Espelmes deixades de la mà de Déu

- ▶ A la Seu hi ha vuit punts distribuïts pel perímetre de la nau central on es poden posar ciris
- ▶ Hi ha espelmes que estan acumulades en un complicat equilibri damunt de petites taules

EL REPORTATGE

GEMMA CAMPS | MANRESA

Entrar en un temple com la Seu i no veure-hi cap ciri encès ni cap espai per poder-n'hi posar es faria tan estrany com anar a un supermercat i que no hi haguessin carros per fer la compra.

Just al costat de l'entrada pel portal de Santa Maria hi ha un prestatge amb espelmes de 0,50, 1,50 i 2 euros perquè els feligresos les puguin oferir. Són de colors diversos i algunes de les més grans estan decorades amb un dibuix de la basílica i de la Verge de l'Alba. Es veuen fermes i de qualitat.

Distribuïts pel perímetre de la nau central hi ha vuit punts diferents per fer les ofrenes, la majoria dels quals situats davant dels pilars que separen les capelles. En cadascun d'aquests suports hi deuen cabre entre vint i trenta espelmes. Algunes estan enceses. Són 2/4 d'11 del matí i a l'interior de la basílica hi ha cinc persones comptades. El rector ha arribat fa poc i està confessant una feligresa. Tot fa pensar que hi ha ciris que hi cremen des del dia anterior.

Alguns lampadaris es veuen segurs. Són portallànties on els ciris queden encaixats, ben drets i prou separats entre ells per no representar cap perill. Són els que estan a la façana nord. N'hi ha tres o quatre. Un d'ells està col·locat al costat de les escales per pujar a l'altar. No n'hi ha cap que estigui a prop de material inflamable i res fa sospitar que puguin representar un perill. Darrere d'un d'aquests suports, proper al retaule del Sant Crist, es veu la pedra del pilar enfosquida, probablement com a resultat del fum després durant anys pels ciris del davant.

Qualitat precària

La situació, però, canvia al passadís de l'altra banda de la nau central. Aquí, la qualitat dels suports és alarmantment precària. Hi ha un parell de tauletes petites rodones amb espelmes amuntegades al mig i una de més gran, de fusta, on

FOTOGRAFIES DE: SALVADOR REDÓ

Dos fidels posant un ciri en un dels portallànties que hi ha al costat d'algunes capelles de la Seu, ahir

també n'hi ha. Es fa estrany veure un cartell penjat a la tanca de la capella de la Puríssima explicant l'acapte engegat pels infatigables Amics de la Seu per restaurar-ne el finestral i el vitrall i, a tocar, que hi hagi una tauleta plena d'espelmes sense cap protecció per evitar que, si es tomben, no hi pugui haver una desgràcia. Deixades de la mà de Déu com si el costum de tenir-les-hi des de sempre fos prou garantia que no passarà res, mai.

A l'església del Carme hi ha un portallànties sota la figura del Crist clavat a la creu, en un extrem del lateral del temple de la dreta, entrant pel darrere. En aquest cas llantions que estan encaixats en les cavitats del lampadari. Costen 20 cèntims i hi ha una caps de llumins al costat i una cistellet penjada per deixar-hi el llumí una vegada ha complert la seva feina. N'hi ha dues que cremen. En la resta del temple no es veu cap més estructura destinada a aquesta finalitat. Sense els ciris, l'ambient no és ni de bon tros tan acollidor com el de la Seu. Sense carros fer la compra és incòmode però si ha de ser amb un model sense rodes val més portar els articles a la mà que no pas ratllar el terra.

Una senyora posant una espelma en l'únic lampadari que hi ha al Carme

COMPRO OR

JOIES USADES - MONEDES - BITLLETS ANTICS - PLATA

Paguem al comptat

Passem a domicili

Màxima discreció

SALADICH
JOIES

T. 93 872 75 71

NOVA ADREÇA: C/ NOU, 31 - MANRESA

Millor
preu
del
mercat